

אכילת לחם בכפפות בלי נטילת ידיים

- 1 חולין קו, ב**
אמר רב נוטל אדם את שתי ידיו שחרית ומתנה עליהן כל היום כולו ... איכא דאמרי בשעת הדחק אין שלא בשעת הדחק לא.
- 2 חולין קז, א-ב**
איבעיא להו מהו לאכול במפה מי חיישינן דלמא נגע או לא ... אמר רב תחליפא בר אבימי אמר שמואל התירו מפה לאוכלי תרומה ולא התירו מפה לאוכלי טהרות.
- 3 חולין קכג, א-ב**
ולנטילת ידיים (לאכילה ואין לו מים ויש מים לפניו לסוף ארבעה מילין ימתין עד שיגיע למים, רש"י) ארבעת מילין ... לא שנו אלא לפניו אבל לאחריו אפילו מיל אחד אינו חוזר.
- 4 רמב"ם הלכות ברכות פ"ו**
יח לט אדם ידיו במפה ואוכל בהן פת או דבר שטיבולו במקשה ... אוכל במגריפה שצריך נט"י.
- 5 מרדכי (ברכות פ"ח רמז קצה. הובא בב"י סי' קסד), בשם התשב"ץ (סי' רעו)**
אדם היוצא לדרך והתנה בנטילת שחרית בשביל כל היום מועיל התנאי לכל היום גם לאכילת פת, רק שישתמר מטינוף וממשמוש במקום טינוף, וגם על זה אין לסמוך רק כשאין לו מים בתוך ד' מילין, דאם יש לו מים בתוך ד' מילין ימתין.
- 6 הגהות מיימוניות פ"ו דברכות (דפוס קושטא שם הי"ז. הובא בדרכי משה סי' קסד ס"ק ד)**
נוטל אדם ידיו שחרית כו' ... אמנם אם יודעים שיש תוך פרסה מים יש להם להמתין, לפי שיש מפרשים דהא דקאמר לנטילת ידיים ארבע מילין איירי בזה.
- 7 שוע"ר סי' קנט**
יז ויש אומרים שלעולם אינה חשובה נטילה אלא א"כ באו המים על ידיו מכח נותן כמו שמצינו בקידוש ידיים ורגלים במקדש דכתיב ורחצו ממנו ולא בתוכו ... ויש אוסרין אפי' בשעת הדחק ... ויש לחוש לדבריהם שלא לברך על נטילה זו, אלא נוטל בלא ברכה, ויכרוך ידיו במפה ויאכל, שיש מי שמתיר על ידי מפה בכל מקום כמו שיתבאר בסי' קס"ג.
- 8 שוע"ר סי' קסב**
טו מי שיש לו מכה בידו ורטיה עליה ואינו יכול להסירה מחמת כאב המכה, די לו שיטול שאר היד שלא במקום המכה, ואין זו נטילה לחצאין כיון שאינו יכול ליטול חציה השניה, ודומה למי שנקטע אצבעו שנוטל שאר היד, אמנם צריך לזהר שלא יגיעו המים לרטיה שלא יחזרו ויטמאו היד, ומפני שקשה להזהר שיגיעו המים עד הרטיה ולא יפלו על הרטיה לכן ישפוך רביעית כאחת על כל היד שאז לא נטמאו המים.
- 9 שוע"ר סי' קסג**
א אסור לאכול בלא נטילה, אפילו אם רוצה לכרוך ידיו במפה או אוכל בכף שאינו נוגע בפת, גזירה שמא יגע. ואפילו המהלך בדרך והגיע עת האוכל ולא מצא מים אם יודע שיש לפניו מים ברחוק ד' מילין צריך להמתין עד שיגיע לשם ואם יש מים לאחריו בפחות ממיל צריך לחזור לשם אע"פ שנחוץ לדרכו (מרדכי והגהות מיימוניות). אבל אם יש ברחוק מיל לאחריו ויותר מד' מילין לפניו יכרוך ידיו במפה ויאכל פתו או דבר שטיבולו במשקה או אוכל על ידי כף.
- 10 שוע"ר סי' קסד**
א נוטל אדם ידיו שחרית ומתנה עליהם לכל היום כולו אפילו שלא בשעת הדחק ... ועכשיו נהגו שלא להתנות על הנטילה, לפי שיש אומרים שאין תנאי מועיל אלא בשעת הדחק.
- 11 סדר נטילת ידיים לסעודה**
(כב) אין כף וסכין מועילין אלא במרקחת וכיוצא בו שרגילין להאכל על ידי כף או סכין פעמים רבות, אבל דבר שטיבולו במשקה שאין דרכו לעולם להאכל על ידי כף או סכין אינם מועילים לפטור מנטילת ידיים. ובשעת הדחק שאין מים מצויים כגון בדרך, אפשר להקל לאכול על ידי מפה לכרוך על שתי ידיו. אבל לאכול פת אין שום צד היתר בעולם לא על ידי כף או סכין ולא על ידי מפה. ויש מקילים למהלך בדרך ואין לפניו מים עד יותר מד' מילין לכרוך שתי ידיו במפה ולאכול. ויש חולקים. והמתמיר תבוא עליו ברכה.